

Дмитро І. Ружевич*

АНАЛІЗ СУЧАСНОГО СТАНУ І ТЕНДЕНЦІЙ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВ НАФТОГАЗОВОГО СЕКТОРУ УКРАЇНИ

Стаття присвячена аналізу поточно стану і напрямків розвитку підприємств нафтогазової галузі України в умовах війни та відповідності їх світовим прогнозам розвитку відповідно до геополітичних подій, що впливають на структуру та динаміку енергетичних балансів і прогнозів.

За останні роки у нафтогазовому комплексі держави склався вкрай негативний стан, основними ознаками якого є суттєве зменшення видобувних запасів вуглеводнів та падіння обсягів їх видобутку в умовах війни.

У викладеному матеріалі досліджено основні план-заходи з енергетичної стратегії України, шляхи їх впровадження та відповідність до світових сценаріїв «New Momentum», «Accelerated» та «Net Zero».

Ключові слова: енергетична стратегія, енергетика, видобувна промисловість, економічна безпека, економічний розвиток.

Табл. 2. Рис. 5. Літ. 17.

DOI: 10.32752/1993-6788-2025-1-294-159-170

Dmytro Ruzhevych

ANALYSIS OF THE CURRENT STATE AND DEVELOPMENT TRENDS OF ENTERPRISES IN THE OIL AND GAS SECTOR OF UKRAINE

The article is devoted to the analysis of the current state and development directions of enterprises in the oil and gas industry of Ukraine in conditions of war and their compliance with global development forecasts in accordance with geopolitical events that affect the structure and dynamics of energy balances and forecasts.

In recent years, the state's oil and gas complex has developed an extremely negative situation, the main signs of which are a significant decrease in recoverable hydrocarbon reserves and a drop in their production volumes in wartime.

The presented material examines the main action plans for Ukraine's energy strategy, ways of their implementation, and compliance with the global scenarios "New Momentum", "Accelerated", and "Net Zero".

Keywords: energy strategy, energy, extractive industry, economic security, economic development.

Peer-reviewed, approved and placed: 08.12.2025

Постановка проблеми. В останні роки питання енергетичної безпеки є вкрай болюче для України та найважливіше в рамках національної безпеки. Нафтогазовий сектор є основою стабільного розвитку економіки, забезпечує належне функціонування всіх інших галузей, задовольняє потреби населення в енергоресурсах. Постійні атаки РФ на енергетичні об'єкти знесилюють та знекровлюють нафтогазовий і енергетичні сектори. Відновлення критичної інфраструктури нафтогазового сектору потребує значних матеріально-технічних ресурсів, капіталовкладень та тривалого часу.

Оскільки, вимушена зупинка розробки родовищ в майбутньому призведе до зменшення об'ємів видобутку нафти і газу, слід вже сьогодні шукати рішення та тенденції розвитку нафтогазового сектору України.

---

* National Academy of Management. Ukraine.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Лісовий А.В., Андрух А.В. [1] які присвятили дослідженню актуальних питань енергетичної безпеки України в умовах повномасштабної війни та перспективам її відновлення. В своїй праці автори розглянули основні виклики, зумовлені військовою агресією російської федерації, які суттєво вплинули на функціонування енергетичного сектору України, Ксендзук, В.В., Покотило М.Ю. [2] які в статті проаналізували вплив російсько-української війни на енергетичну безпеку України та світу. Дослідили ключові загрози, що виникли внаслідок цілеспрямованих атак на енергетичну інфраструктуру, знищення об'єктів генерації, пошкодження мереж та логістичних ланцюгів постачання енергоносіїв. Висвітили масштаби втрат у газовому, нафтовому та електроенергетичному секторах, а також оцінено перспективи їх відновлення в умовах війни. Генералов, О.В. [3], який в своєму дослідженні зосередився на аналізі впливу глобальних геополітичних подій, зокрема війни в Україні, на структуру та динаміку міжнародних енергетичних ринків. Оцінив різноманітні сценарії та підходи до оцінки змін у світових трендах попиту та пропозиції на енергоресурси. Морозова, О. С., Земляков, І. С., Лозінська, Л. Д., Кулик, Т. П., Гарздюк В.В. [4] які у своїй статті здійснили комплексне дослідження економічного стану газової промисловості України в умовах воєнного стану, акцентуючи увагу на її адаптаційних можливостях та перспективах відновлення після збройної агресії. Проаналізували основні виклики, які постали перед газовим сектором, зокрема руйнування критичної інфраструктури, порушення логістичних ланцюгів постачання, зміни у структурі споживання природного газу, а також безпосередній вплив воєнних дій на виробничі процеси. Кононова О.Є., Шпатакова О.Л., Іваненко Р.О. [5] які дослідили тактики реалізації енергетичної стратегії в умовах війни як вектору забезпечення енергетичної незалежності України. За результатами теоретичного аналізу узагальнили перспективи трансформації вітчизняного енергетичного комплексу, та сформували вектор самостійного розвитку.

Мета дослідження – аналіз поточно стану і напрямків розвитку нафтогазової галузі України в умовах війни з рф та відповідності їх світовим прогнозам розвитку відповідно до геополітичних подій, що впливають на структуру та динаміку енергетичних балансів та прогнозів. Сценарії, які оцінюються у статті, включають стратегічні підходи до оцінки змін у енергетичному секторі з урахуванням потенціалу викопних енергоресурсів, необхідності декарбонізації економіки та потенціалу розвитку відновлюваних джерел енергії.

У матеріалах статті використані аналітичні дослідження опублікованих літературних та електронних джерел, публічних звітів підприємств галузі, результатів власних робіт авторів.

Основні результати досліджень. Нафтогазовий сектор України сьогодні, без сумніву, відіграє ключову роль не лише у складі паливно-енергетичного комплексу, а й усієї економіки загалом. Забезпечення достатнього рівня розвитку нафтогазового сектору, виступає необхідною умовою стабільного розвитку нашої держави, адже, крім суто комерційної діяльності, підприємства цього комплексу відіграють зараз важливу соціальну роль,

забезпечуючи населення, бюджетні установи та комунальних споживачів природним газом та нафтопродуктами. Обмеженість власних енергоносіїв ставить країну під загрозу, залежною від їх постачання ззовні, що спричиняє не тільки економічну, а й політичну дестабілізацію. Зважаючи на стан галузей вітчизняного господарства та те, що Україні не вистачає продуктів паливно-енергетичного комплексу, особливо в час війни з РФ, проблеми та перспективи функціонування сучасного нафтогазового комплексу України є досить актуальним

План заходів з реалізації “Енергетичної стратегії України на період до 2050 року” [6] визначено на урядовому рівні розпорядженням № 373-р від 21.04.2023 р. [7]. Стратегія передбачає досягнення Україною вуглецевої нейтральності енергетичного сектору до 2050 року.

Енергетична стратегія України на період до 2050 року спрямована в основному на розвиток розподіленої генерації з відновлювальних джерел енергії, включаючи розробку та впровадження сучасних технологій видобутку вуглеводнів та декарбонізації. Основні цілі Стратегії представлені на рис. 1.

Рис. 1. Цілі Енергетичної стратегії України до 2050 року

Однак в умовах тотальної війни з росією пріоритетне значення для подальшого розвитку мають викопні та видобувні енергоресурси. Перш за все ставка робиться на видобуток вуглеводнів, а саме видобуток нафти для забезпечення обороноздатності.

В плані заходів з реалізації “Енергетичної стратегії України на період до 2050 року” з метою стабілізації та нарощування видобутку нафти і газу визначено основні заходи нормативно-правового характеру (табл. 1) та комерційні і практичні заходи з метою розвитку нафтогазового сектору (табл. 2).

Таблиця 1. Заходи нормативно-правового характеру з реалізації “Енергетичної стратегії України на період до 2050 року”

Газ	Створення правових, економічних та організаційних засад для функціонування водневої енергетики в Україні	1) Розробка та подання Кабінету Міністрів України проекту розпорядження “Про схвалення Стратегії розвитку водневої енергетики в Україні на період до 2030 року” 2) Розробка та подання Кабінету Міністрів України проекту розпорядження “Про затвердження плану заходів з реалізації Стратегії розвитку водневої енергетики в Україні на період до 2030 року”
	Стимулювання видобутку газу колекторів щільних порід	Реалізація всіх ефективних законодавчих та фінансових стимулів для видобутку даної корисної копалини
	Прийняття нормативних актів щодо правил відновлення роботи законсервованих та ліквідованих свердловин	Врегулювання на законодавчому рівні питання щодо відновлення роботи законсервованих та ліквідованих свердловин
Нафта та нафто-продукти	Стимулювання видобування нафти, газового конденсату	Розроблення та подання Кабінетові Міністрів України проекту законодавчого акта про встановлення стимулюючої системи оподаткування на видобування вуглеводнів (нафта, газовий конденсат) протягом п’яти років з дня початку буріння нової свердловини
	Впровадження новітніх інноваційних технологій видобування та підготовки нафти	1) Розроблення програми заходів стимулювання впровадження нових вітчизняних технологій видобування та підготовки нафти 2) Залучення новітніх технологій для проведення високоякісних сейсмічних досліджень, геологічної розвідки, буріння розвідувальних свердловин, підвищення нафтовіддачі пластів, що дозволить нарощувати обсяги видобування 3) Активна співпраця з міжнародними нафтовидобувними та нафтосервісними компаніями

Згідно з офіційними джерелами, документ відображає комплекс заходів до формування і реалізації енергетичної політики України. Загальний фокус зосереджено на цілях Європейського зеленого курсу. Однак більш детально проаналізувати та виокремити тенденції розвитку достатньо складно, оскільки документ має гриф «для службового використання» та не оприлюднений. Основними напрямками розвитку визначені сучасна та безпечна атомна генерація, енергія з відновлюваних джерел, модернізація та автоматизація електричних мереж.

Таблиця 2. Комерційні та практичні заходи з реалізації "Енергетичної стратегії України на період до 2050 року"

Газ	<p>Корпоратизація (акціонування) та передача ДГП "Укргеофізика" в управління державних профільних видобувних підприємств.</p> <p>Активне залучення міжнародних сервісних компаній з сучасними технологіями для нарощення обсягів видобутку та розвитку вітчизняного потенціалу.</p> <p>Реалізація підписаних угод про розподіл продукції (УРП) в 2020 -2022 роках за 11 ділянками (Бузівська, Іванівська, Берестянська, Балаклійська, Угнівська, Софіївська, Зінківська, Варвинська, Охтирська, Грунівська, Ічнянська).</p> <p>Вивчення нових перспективних нафтогазових регіонів</p> <p>Розробка нафтогазових активів ПРАТ "НАК "Надра України".</p>	<p>Створення єдиного, замкненого циклу на основі вертикально-інтегрованої нафтогазової компанії, що здійснює повний цикл операцій з розвідки та розробки родовищ, експлуатаційного та розвідувального буріння, транспортування та зберігання нафти і газу</p> <p>Проведення активного міжнародного співробітництва українськими видобувними компаніями, зокрема з Schlumberger, Weatherford, Halliburton, Baker Hughes, а також постачальниками технологій та обладнання</p> <p>1) Залучення інвестицій у визначеному обсязі протягом п'яти років</p> <p>2) Проведення 3D сейсмічних робіт на зазначеній площині Пробурення зазначеної кількості розвідувальних свердловин</p> <p>Проведення сейсморозвідувальних робіт у нафтогазових областях</p> <p>1) Дослідження перспектив нафтогазоносності та економічної доцільності розробки нафтогазових ділянок групи компанії ПРАТ "НАК "Надра України" шляхом залучення до співпраці НАК "Нафтогаз України" та ПАТ "Укрнафта"</p> <p>2) Пошук інвесторів для відновлення проекту Олеської УРП на площі 6,3 тис. км²</p> <p>3) Проведення досліджень з 3D сейсморозвідки на мілководному шельфі Чорного моря</p> <p>2) Співпраця в партнерстві з міжнародними компаніями, котрі мають досвід офшорного видобутку</p> <p>1) Аналіз необхідних нормативно-правових змін для привабливості укладання УРП</p> <p>2) Вдосконалення звітності та адміністрування проєктів УРП</p> <p>3) Проведення конкурсів на УРП</p> <p>4) Перегляд редакції чинних угод на предмет Кодексу, що обмежує доступ учасників ринку до нових ділянок надр</p>
Нафта та нафто-продукти	<p>Реалізація пілотних проєктів із виробництва водню.</p> <p>Проведення попередньої оцінки перспектив експорту водню до країн ЄС.</p> <p>Забезпечення інвестицій для збільшення видобутку газу на існуючих родовищах, розробка нетрадиційних газових родовищ.</p> <p>Здійснення експорту природного газу.</p> <p>Розробка нафтових проєктів в рамках угод про розподіл продукції.</p> <p>Забезпечення виконання положення Директиви №2009/119/ЄС щодо створення мінімальних запасів нафти.</p> <p>Підвищення рівня технологічного оснащення нафтопереробних заводів та доповнення новими нафтохімічними процесами.</p> <p>Проведення аналізу щодо розвитку малих модульних НПЗ</p> <p>Реалізація проєктів щодо розробки балансових запасів</p>	<p>1) Аналіз можливостей ТЭС, технічного регулювання</p> <p>2) Сприяття реалізації пілотних проєктів на основі кластерів</p> <p>1) Аналіз перспективних країн для здійснення експорту</p> <p>2) Проведення оцінки системи ТЭС і розроблення малих транспортування</p> <p>3) Аналіз необхідних законодавчих змін для розвитку даного напрямку</p> <p>Проведення сейсмічних досліджень, геолого-розвідувальних робіт, інтерпретація даних щодо нових ділянок надр</p> <p>1) Реалізація ініціатив по зменшенню вітчизняного споживання природного газу</p> <p>2) Пошук перспективних країн для споживання українського газу</p> <p>3) Експорт надлишку видобутку природного газу після задоволення внутрішнього попиту</p> <p>1) Початок буріння пошукових свердловин та інвестування у розробку площ</p> <p>2) Пошук та співпраця з операційними та фінансовими партнерами</p> <p>Імплементация положень Директиви №2009/119/ЄС щодо створення мінімальних запасів нафти і нафтопродуктів</p> <p>Реалізація проєктів проведення технологічного переоснащення існуючих НПЗ, доповнення новими нафтохімічними процесами з урахування економічної доцільності та ефективності</p> <p>1) Проведення аналізу сучасного стану ринку нафтопродуктів та діяльності міні НПЗ</p> <p>2) Оцінка перспектив розвитку малих модульних НПЗ в Україні та їх будівництво (у разі визнання доцільності)</p> <p>Залучення провідних міжнародних компаній – іхніх технологій, експертизи та інвестицій, для збільшення видобутку в Україні</p>

Проте, в щомісячному моніторингу DiXi Group за травень 2023 [8] зазначено, що детальну інформацію опублікувало видання Forbes, надавши інсайди щодо «газової» частини документу (рис. 2). Саме газ має стати перехідним етапом між вугіллям та декарбонізацією галузі.

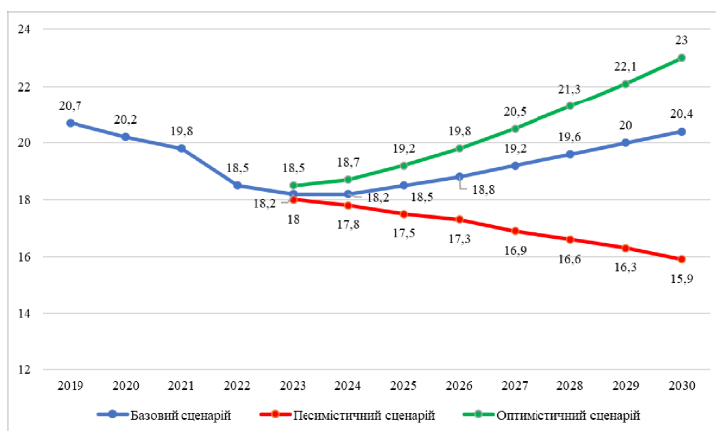

Рис. 2. Прогноз видобутку природного газу в Україні, млрд. кубометрів

Документом передбачено, що покриття зростаючого попиту на газ планується за рахунок нарощування власного видобутку, в тому числі за рахунок колекторів щільних порід та здійснення видобутку газу на шельфі Чорного моря. В умовах війни з РФ розвиток газової галузі по оптимістичному сценарію підпадає під сумнів, адже ще в квітні 2025 р. Д. Шмигаль заявив, що Україна втратила 50% газовидобувних потужностей [9]. Тенденції розвитку газового сектору станом на сьогодні зосередженні в першу чергу на відновлення та стабілізацію видобутку газу, особливо перед початком опалювального періоду 2025-2026 років. Так, за даними Ехрго [10] запаси природного газу в українських підземних сховищах газу станом на 17 липня перевищили 9 млрд куб м, сховища заповнені на 29,2%. Такі показники, є найнижчими за останні 12 років. Осінь 2025 року не стала винятком агресії РФ на енергетичні об'єкти України. Протягом осені 2025 року росія завдала серії масованих ударів по газовидобувній інфраструктурі України, особливо на Харківщині та Полтавщині, що призвело до критичних руйнувань і втрати значної частини видобутку газу (за оцінками, до 60% на початок жовтня) [11]. Не виключенням стала і енергетична інфраструктура України.

21 червня 2023 року Україна презентувала в Лондоні черговий «план Маршала». Енергетичну частину програми відбудови, опублікував Forbes [12]. Згідно опублікованих даних видобуток нафти зросте в 6,7 раза, до 15 млн т. Нафтопереробка становитиме 11 млн т.

Нафта та природний газ, як два найбільш поширені види викопного палива на міжнародному ринку, найпоширеніше знаходяться у фокусі питань енергетичної безпеки.

Згідно з новим оглядом світової енергетики, British Petroleum на 2023 рік фокусується на трьох ключових сценаріях: «Accelerated», «Net Zero» та «New Momentum» [13]. Ці сценарії не слід розглядати як точні прогнози майбутніх подій чи плани компаній. Вони є аналітичними інструментами для дослідження різноманітних наслідків, що можуть виникнути від певних гіпотез і припущень стосовно динаміки енергетичного переходу та невизначеності, що їх оточує. Сценарії розглядають майбутнє, виходячи з вже існуючих методологій, та не включають потенційний вплив майбутніх новацій чи ще невідомих технологічних розробок:

– «Accelerated» - «Прискорений перехід» – цей сценарій передбачає швидке зменшення викидів вуглецю, з акцентом на інтенсивне впровадження відновлюваних джерел енергії та інших чистих технологій.

– «Net Zero» - «Нульовий рівень» – це сценарій, який має на меті досягнути майже повного припинення викидів вуглецю до 2050 року, з великим акцентом на зміну поведінки та переваг суспільства, а також на широке впровадження низьковуглецевих технологій.

– «New Momentum» - «Нова енергетика» – цей сценарій відображає поточну траєкторію зі збільшенням зобов'язань щодо декарбонізації, передбачаючи пікові викиди у 2020-х роках, а до 2050 року вони зменшаються приблизно на 30% порівняно з 2019 роком.

– «Accelerated» – сценарій, який передбачає зменшення викидів вуглецю з акцентом на активне впровадження джерел відновлювальної енергії та інших чистих технологій, які допоможуть максимально зберегти навколишнє середовище.

Це три різні сценарії, які можуть відбутися з розрахунку на зміну динаміки енергетичного переходу. Перші два сценарії передбачають зменшення викидів вуглецю та перехід на більш екологічні джерела енергії, а третій сценарій наголошує на важливості декарбонізації.

В опублікованому звіті British Petroleum «Світовий енергетичний огляд» за 2023 рік [7], наголошується, що в короткостроковій перспективі головну роль в енергетичному переході відіграє викопне паливо (нафта, газ, вугілля). Проте дефіцит викопних енергоресурсів, викиди вуглецю прискорить перехід на відновлювальну та низьковуглецеву енергетику. В перспективі розвитку залишається тільки попит на теплоенергетику, тобто газову галузь.

Так, згідно даних British Petroleum [14] видобуток і споживання нафти зменшиться за всіма сценаріями «New Momentum», «Accelerated» та «Net Zero» (рис. 3). Зумовлено це в першу чергу тим, що родовища нафти – викопні ресурси, що зумовлює перехід на електрифікацію та інші низьковуглецеві види палива.

Перспективи природного газу тісно пов'язані зі швидкістю енергетичного переходу, оскільки газ часто розглядається як перехідний енергоресурс від викопного палива до відновлюваних джерел, а його роль визначатиметься динамікою розвитку "зеленої" енергетики, ефективністю технологій енергозбереження та політикою декарбонізації.

Світовий попит на газ спочатку зростає в усіх трьох сценаріях, зумовлений зростанням попиту в країнах, що розвиваються. Але це зростання згодом

змінюється в «Accelerated» та «Net Zero» сценаріях, при цьому світове споживання газу скорочується приблизно на 35% та 60% до 2050 року відповідно. Натомість, попит на газ у «New Momentum» продовжує зростати протягом всього прогнозу, збільшуючись майже на 30% від рівня 2019 року (рис. 4).

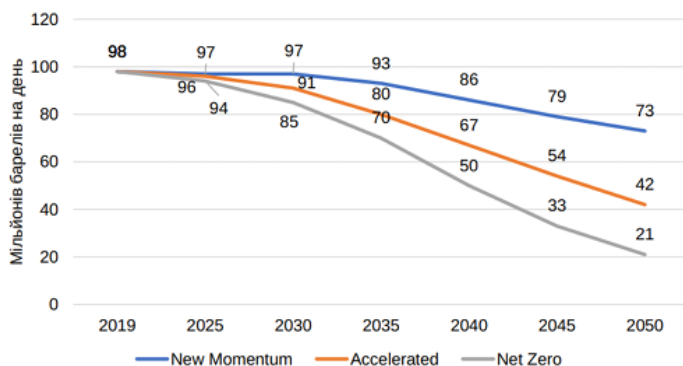

Рис. 3. Споживання нафти за сценаріями «New Momentum», «Accelerated» та «Net Zero».

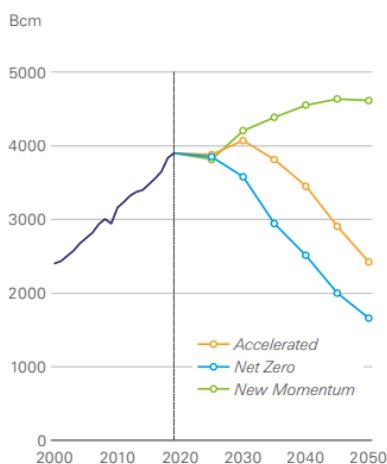
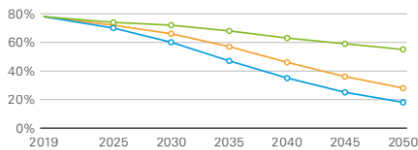

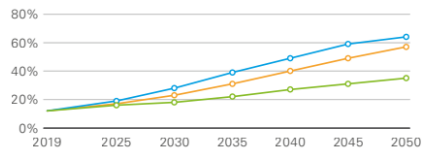
Рис. 4. Споживання природного газу за сценаріями «New Momentum», «Accelerated» та «Net Zero»

Таким чином, розвиток нафтогазової галузі України, в цілому залежатиме від майбутньої світової енергетики. Слід окремо зазначити, що розвиток останньої визначається чотирма тенденціями: зниження ролі вуглеводнів, швидке розширення відновлюваних джерел енергії, зростання електрифікації та зростання використання низьковуглецевого водню (рис. 5).

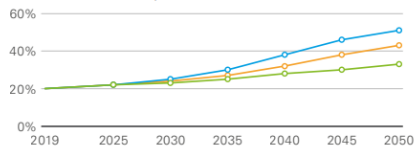
Викопне паливо
Частка первинної енергії

Відновлювані джерела енергії
Частка первинної енергії

Електрика
Частка від загального кінцевого споживання

Низьковуглецевий водень
Частка первинної енергії, що використовується у виробництві водню

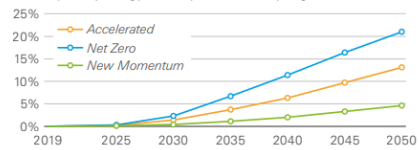

Рис. 5. Тенденції розвитку світової енергії за сценаріями «New Momentum», «Accelerated» та «Net Zero»

В опублікованому звіті [14] стверджується, що ключову роль у переході на низьковуглецеву енергетику відіграватимуть вуглецеві породи. Стосуватиметься це перш за все промисловості, транспорті, авіації та інших секторах, які важко електрифікувати. Основним джерелом енергії низьковуглецевих порід стане зелений і блакитний водень. Торгівля воднем спонукатиме будівництву систем трубопроводів, логістичних центрів транспортування, будівництва терміналів транспортування чистого водню, в тому числі і морське транспортування похідними водню.

Не менш важливою подією в енергетичному секторі економіки України, стало прийняття в 2023 році Закону «Про мінімальні запаси нафти та нафтопродуктів» [15], яким в українське законодавство імплементується Директива Ради 2009/119/ЄС [16]. Згаданий документ визначає правові, організаційні та економічні засади створення та функціонування в Україні системи мінімальних запасів нафти та нафтопродуктів (МЗНН). Прийняття згаданого закону беззаперечно є однією з ключових подій на ринку нафти та газу та нафтопродуктів.

Ухвалення закону є важливим для забезпечення енергетичної безпеки у випадку кризових ситуацій з постачанням продуктів переробки викопних палив. Проте, для повної імплементатії закону необхідне ухвалення ряду підзаконних актів, зокрема так званого «Плану дій для подолання кризової ситуації на ринку нафти та нафтопродуктів України» та «Порядку створення, управління та функціонування в Україні системи МЗНН» та супутніх до них законодавчих актів [17].

Створення мінімальних запасів нафти та нафтопродуктів є міжнародною

практикою, що включає формування стратегічних резервів на національному рівні, для забезпечення енергетичної безпеки. Світовий досвід демонструє різні підходи: від створення централізованих державних запасів (наприклад, у США) до запровадження зобов'язань для імпортерів та виробників зберігати власні мінімальні запаси (як пропонується в Україні по прикладу деяких країн Західної Європи). Найбільш відомі приклади – це спільні резерви країн-членів Міжнародного енергетичного агентства (МЕА), які зобов'язані мати запаси нафти на рівні щонайменше 90 днів імпорту. Країни, такі як США, Німеччина та Японія, активно використовують цю систему для стабілізації ринку та подолання криз, зберігаючи значні обсяги нафтопродуктів у спеціальних сховищах.

Проблематика створення мінімальних запасів нафти та нафтопродуктів в Україні полягає в високій вартості їх накопичення та зберігання, складнощях забезпечення доступу до резервів у надзвичайних ситуаціях, потребі у відповідній інфраструктурі та технологіях для збереження якості нафти, а також у ризиках фізичного знищення або використання цих запасів для інших цілей.

Висновки. Енергетична криза, спричинена вторгненням росії в Україну, стала поворотним моментом для світових ринків нафти і газу. Нафтогазова галузь України в цей період стала особливо вразливою перш за все як енергетичний об'єкт, який постійно піддається руйнуванню. Постійні обстріли об'єктів інфраструктури галузі не дають їй шансів розвиватись, інвестиції в галузь стають вкрай мізерними. Попри всі зусилля уряду Держави стабілізувати ситуацію з викопними джерелами енергії їх майбутнє становище є вкрай важким і нестабільним. Нехтування існуючими проблемами в галузі становитиме серйозну загрозу енергетичній безпеці країни та національній безпеці загалом.

Побудова стратегій, що не відповідають реальності сьогодення та перехід в умовах війни на зелену енергетику в майбутніх періодах не забезпечує привабливого інвестиційного клімату. Опіраючись на політику ЄС, яка захищає довкілля та прагне мінімізувати ризики для клімату, здоров'я людини та біорізноманіття не дозволить створити стабільну енергетичну незалежність України. Політика ЄС, в тому числі Європейська зелена угода має на меті зробити Європу першим у світі кліматично нейтральним континентом, який має на меті імпортувати викопні енергоресурси.

Щоб стати Україні енергонезалежною Державою на Європейському континенті, розробка заходів нормативно-правового характеру, які визначені в реалізації “Енергетичної стратегії України на період до 2050 року” повинні містити практичні кроки з їх реалізації, а в першу чергу відновлення наукового потенціалу.

Щоб стати Україні першим у світі кліматично нейтральним континентом до 2050 року, потрібні не лише амбітні заходи, які дозволять громадянам та підприємствам скористатися перевагами сталого зеленого переходу.

1. Лісовий А.В., Андрух А.В. Енергетична безпека України: виклики війни та перспективи відновлення економічного потенціалу. Український економічний часопис. 2025. (8), 40–43.

2. Ксендзук, В.В., Покотило М.Ю. Енергетична безпека України та світу: оцінка наслідків впливу російсько-української війни та прогнози трансформації ринку. Економіка, управління та адміністрування. 2025. (2(112)), 46–53.

3. Генералов, О.В. Реалії та виклики енергетичної безпеки: вплив конфлікту в Україні на міжнародні енергетичні стратегії. *Економіка та суспільство*, 2023. (58).
4. Морозова, О. С., Земляков, І. С., Лозінська, Л. Д., Кулик, Т. П., Гараздюк, В. В. *Економіка газової промисловості України в умовах воєнного стану. Актуальні питання економічних наук*. 2024. (6).
5. Кононова О.Є., Шпатакова О.Л., Іваненко Р.О. Енергетична стратегія України в умовах війни. *Економічна наука*. 2022. № 11. С. 5-11. URL: <https://www.nayka.com.ua/index.php/investplan/article/view/20>.
6. План заходів з реалізації Енергетичної стратегії України на період до 2050 року. URL: https://mev.gov.ua/sites/default/files/2024-12/plan-zakhodiv_dodatok_do_proektu_rozporyadzhenyua-4.pdf.
7. Енергетична стратегія України на період до 2050 року: схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 21.04.2023 № 373-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/373-2023-%D1%80#Text>.
8. Енергетична безпека України. DiXi Group. Щомісячний моніторинг. Травень 2023. URL: https://dixigroup.org/wp-content/uploads/2023/06/2023_05_enssecmonitor_dixi-group.pdf.
9. Шмигаль: Через атаки РФ Україна втратила 50% видобутку газу. URL: <https://www.dw.com/uk/smigal-cerez-ataki-rf-ukraina-vtrabila-majze-50-vidobutku-gazu/a-72386917?maca=ukr-rss-ukrnet-ukr-all-3816-xml>.
10. Запаси газу в українських ПСГ перевищили 9 млрд куб м. Expro. URL: <https://expro.com.ua/novini/zapasi-gazu-v-ukrainskih-psg-perevischili-9-mlrd-kub-m>.
11. Російські удари вивели з ладу понад половину газовидобутку України напередодні зими: який вихід. URL: <https://tsn.ua/ukrayina/rosiyski-udary-vyvely-z-ladu-ponad-polovynu-hazovyu-dobutku-ukrayiny-naperedodni-zymy-2930321.html>.
12. Жодного зв'язку з реальністю». 21 червня Україна презентує в Лондоні черговий «план Маршала». Forbes. URL: <https://forbes.ua/money/zhodnogo-zvyazku-z-realnistyu-21-chervnyua-ukraina-prezentue-v-londoni-chergoviy-plan-marshala-forbes-diznavsya-podrobitsi-energetichnoi-chastini-programi-vidbudovi-16062023-14253>.
13. Міжнародний водень. BP опублікувала «світовий енергетичний прогноз» на 2023 рік. URL: <https://www.vet-china.com/uk/news/international-hydrogen-bp-released-2023-world-energy-outlook/>.
14. British Petroleum.. Energy Outlook 2023. URL: <https://www.bp.com/content/dam/bp/business-sites/en/global/corporate/pdfs/energy-economics/energy-outlook/bp-energy-outlook-2023.pdf>.
15. Про мінімальні запаси нафти та нафтопродуктів: Закон України від 21.11.2023 №3484-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3484-20>.
16. Директива Ради від 14.09.2009 № 2009/119/ЄС. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/EU090139>.
17. Україна та європейський зелений курс. Річний моніторинговий звіт 2023. URL: <https://dixigroup.org/wp-content/uploads/2023/12/veb-versiya-ukrayina-ta-vezk-2023.pdf>.

1. Lisovy A.V., & Andrukh A.V. (2025). Enerhetychna bezpeka Ukrainy: vyklyky viyny ta perspektyvy vidnovlennya ekonomichnoho potentsialu. [Energy security of Ukraine: challenges of war and prospects for restoring economic potential]. *Ukrayins kyy ekonomichnyu chasopys*, (8), 40–43. [in Ukrainian].
2. Ksendzuk, V.V., & Pokotylo M.YU. (2025). Enerhetychna bezpeka Ukrainy ta svitu: otsinka naslidkiv vplyvu rosiys ko-ukrayins koyi viyny ta prohnozy transformatsiyi rynku. [Energy security of Ukraine and the world: assessment of the consequences of the Russian-Ukrainian war and forecasts of market transformation]. *Економіка, управління та адміністрування*, (2(112), 46–53. [in Ukrainian].
3. Heneralov, O.V. (2023). Realiyi ta vyklyky enerhetychnoyi bezpeky: vplyv konfliktu v Ukrainy ni na mizhnarodni enerhetychni stratehiyi. [Realities and challenges of energy security: the impact of the conflict in Ukraine on international energy strategies]. *Економіка та suspil stvo*, 2023. (58). [in Ukrainian].
4. Morozova, O. S., & Zemlyakov, I. S., (Eds.). (2024). *Економіка hazovoyi promyslovosti Ukrainy v umovakh voyennogo stanu*. [Economics of the gas industry of Ukraine under martial law]. *Aktual ni pytannya ekonomichnykh nauk*. (6). [in Ukrainian].
5. Kononova O.YE., & Shpatakova O.L., & Ivanenko R.O. (2022). Enerhetychna stratehiya Ukrainy v umovakh viyny. [Energy strategy of Ukraine in wartime. Economic science]. *Економічна*

nauka. № 11. S. 5-11. Retrieved from <https://www.nayka.com.ua/index.php/investplan/article/view/20>. [in Ukrainian].

6. Plan zakhodiv z realizatsiyi Enerhetychnoyi stratehii Ukrainy na period do 2050 roku. [Action Plan for the Implementation of the Energy Strategy of Ukraine for the Period Until 2050]. Retrieved from https://mev.gov.ua/sites/default/files/2024-12/plan-zakhodiv_dodatok_do_proektu_rozporядzhennya-4.pdf. [in Ukrainian].

7. Cabinet of Ministers of Ukraine. (2023). Enerhetychna stratehiia Ukrainy na period do 2050 roku: skhvalena rozporядzhennyam Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 21.04.2023 № 373-r [Energy Strategy of Ukraine until 2050: approved by the Order of the Cabinet of Ministers of Ukraine dated 21.04.2023 No. 373-r]. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/373-2023-%D1%80#Text>.

8. Enerhetychna bezpeka Ukrainy. DiXi Group. Shchomisyachnyy monitorynh. (2023). [Energy Security of Ukraine. DiXi Group. Monthly Monitoring]. Retrieved from https://dixigroup.org/wp-content/uploads/2023/06/2023_05_ensecmonitor_dixi-group.pdf. [in Ukrainian].

9. Shmyhal : Cherez ataky RF Ukrainyina vtratyla 50% vydobutku hazu. [Shmyhal: Ukraine lost 50% of its gas production due to Russian attacks]. Retrieved from <https://www.dw.com/uk/smigal-cerez-atyky-rf-ukrainyina-vtratyla-majze-50-vydobutku-gazu/a-72386917?maca=ukr-rss-ukrmet-ukr-all-3816-xml>.

10. Zapasy hazu v ukrayins kykh PS-H perevyschly 9 mlrd kub m. Expro. [Gas reserves in Ukrainian underground storage facilities exceeded 9 billion cubic meters. Expro]. Retrieved from <https://expro.com.ua/novini/zapasy-gazu-v-ukrainskih-psg-perevischili-9-mlrd-kub-m>.

11. Rosiys ki udary vyvely z ladu ponad polovynu hazovydobutku Ukrainy naperedodni zymy: yakyy vykhid. [Russian strikes knocked out more than half of Ukraine's gas production on the eve of winter: what's the solution?]. Retrieved from <https://tsn.ua/ukrayina/rosiyski-udary-vyvely-z-ladu-ponad-polovynu-hazovydobutku-ukrayiny-naperedodni-zymy-2930321.html>.

12. Zhodnoho zv yazku z real nistyuu. 21 chervnya Ukrainyina prezentuye v Londoni chervovyy «plan Marshala». Forbes. [No connection with reality." On June 21, Ukraine will present another "Marshall Plan" in London. Forbes]. Retrieved from <https://forbes.ua/money/zhodnogo-zvyazku-z-real-nistyuu-21-chervnya-ukrainyina-prezentue-v-londoni-cherhovyy-plan-marshala-forbes-diznavsya-podrobit-si-energetichnoi-chastini-programi-vidbudovi-16062023-14253>.

13. Mizhnarodnyy voden . BP opublikovala «svitovyy enerhetychnyy prohnoz» na 2023 rik. [International Hydrogen. BP has published a "world energy outlook" for 2023]. Retrieved from <https://www.vet-china.com/uk/news/international-hydrogen-bp-released-2023-world-energy-outlook/>.

14. British Petroleum.. Energy Outlook 2023. Retrieved from <https://www.bp.com/content/dam/bp/business-sites/en/global/corporate/pdfs/energy-economics/energy-outlook/bp-energy-outlook-2023.pdf>.

15. Verkhovna Rada of Ukraine. (2023). Pro minimal ni zapasy nafty ta naftoproduktiv: Zakon Ukrainy vid 21.11.2023 №3484-IKH. [On minimum reserves of oil and petroleum products: Law of Ukraine dated 11/21/2023 No. 3484-IX]. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3484-20>.

16. Dyrektyva Rady vid 14.09.2009 № 2009/119/YES. [Council Directive No. 2009/119/EC of 14.09.2009]. Retrieved from <https://ips.ligazakon.net/document/EU090139>.

17. Ukrainyina ta yevropeys kyy zelenyy kurs. Richnyy monitorynhovyy zvit 2023. [Ukraine and the European Green Deal. Annual Monitoring Report 2023]. Retrieved from <https://dixigroup.org/wp-content/uploads/2023/12/veb-versiya-ukrayina-ta-yez-k-2023.pdf>.